

Första Söndagen efter Epifania

Infra octavam Epiphania

Text Matt 12: 46-50. Predikan av Asbjörn Hjorthaug (ELBK)

«Og finner du ham i krybbens hø. (høy og strå) som hyrder så, som hyrder så, da eier du nok til freidig å dø og leve på, og leve på.»

Å finne Jesus og å komme til han, er noe som har gått igjen i tekster vi har lest og sanger vi har sunget i jula. Det evige spørsmålet som kan stilles er hvordan finne fram til Jesus og hvordan komme til han?

Vi har startet på jubileumsåret 2017 og skal markere 500 år for reformasjonen. Det viktigste spørsmålet som løste det hele for Luther var nettopp hvordan finne Jesus? Hvordan få del i Guds rettferdighet? Han fant Jesus og svaret på spørsmålet han hadde grublet på hele livet, i Guds eget ord. Den rettferdighet han strevde med å oppnå for å tilfredsstillte Gud, den gav Gud han ved troen på Jesus Kristus. Det skjedde helt gratis og uten noen gjerning fra Luthers side. Jesus hadde ved sitt liv og sin død og sin oppstandelse sonet synden, betalt gjelden og seiret over døden og djevelen og synden for alle mennesker til alle tider. Gud var tilfreds og fornøyd. Det er den store julegleden englene sang om for hyrdene på Betlehemsmarken. Det var dette som igjen ble åpenbart i og med reformasjonen.

Så kjære venn som leser eller hører i dag. Skal du finne Jesus Kristus, verdens frelser så må du søke han der han er å finne. Det er livsviktig at du finner ham. Han er den eneste som kan føre deg inn i det evige livet. På første søndag i advent leste vi historien om da Jesus red inn i Jerusalem. Folket hyllet ham som en konge der han saktmodig kom ridende på et esel. Det lærer oss at vi finner Jesus når vi er der han er. Jesus er i Guds by og i Guds tempel. Hos oss er det i hans ord og hans kirke på jord. Jesus kommer da til oss i sitt ord og sakrament. Han kommer til gudstjenesten og er her hos oss. Du finner han i ordet som leses og som du hører, du finner han i sakramentet som deles ut i brød og vin, og han kommer til deg med evangeliet, syndenes forlatelse og evig liv. De som søker Jesus er de som trenger en frelser. Derfor kommer han ikke til syndere med trusler og straff. Han kommer med fred, med kjærlighet, med godhet, med tålmodighet, med trøst, med oppmuntring og glede.

Hyrdene på marken ble redde, men engelen sa: «Frykt ikke. Jeg forkynner dere en stor glede. I dag er det født dere en frelser. På Guds ord og etter engelens avisning gikk de og fant Jesus i stallen. Det var ikke deres fornuft som førte de fram til Jesus. De kjente løftene om den kommende Messias, Guds salvede, kongen. Det naturlige var at de hadde gått til det fineste hotellet i byen for å finne ham. Men troens blick overstyrte alt. De fant Jesus, Josef og Maria. De tilbad barnet og vente hjem i stor glede. Slik er det med troen. Frykten, usikkerheten, redselen kan få overtaket. Vi ser bare det som ikke går. Vi ser bare alt som er mislykket og alt som stopper opp. Engelen fikk hyrdene til å lytte til Guds ord, til englesangen og budskapet. Gud fører blikket bort fra oss selv og over på Kristus, og vi får ha vår trøst i ham, i julen et lite barn, men dog Guds enbårne sønn kommet til oss som et menneske. Hyrdene er våre forbilder, våre predikanter som viser oss veien.

«Stjernen ledet vise menn til den Herre Kristus hen; vi har og en ledestjerne, og når vi den følger gjerne, kommer vi til Jesus Krist, kommer vi til Jesus Krist. Denne stjerne lys og mild,

som kan aldri lede vill, er hans guddoms ord det klare, som han lot oss åpenbare for å lyse for vår fot, for å lyse for vår fot. » Slik synges det på Hellige Tre kongers dag, epifania, 6. januar som også kalles 13. dag jul. Tenke seg til å reise i dagevis gjennom fremmede land for å lete etter Jesus bare i tro på Gud løfte og ord. Så hadde de en stjerne som lyste for dem og viste veien. Den holdt løftet klart for dem om en konge som skulle bli født i Davids stad. De havnet i Jerusalem hvor de spurte etter kongen som var født. Helt naturlig for vår fornuft å søke i hovedstaden etter Jesus, kongenes konge. Men det var feil mål. Kursen ble korrigeret, stjernen kom fram igjen og så havnet de i stallen i Betlehem. Da stilte de ikke lenger spørsmål om dette virkelig var Jesus Kristus der han lå i høy og strå. Troen tok styringa og de bar fram gaver til Jesus: gull, røkelse og myrra. Dette er troens frukt. Gull - Kristus som konge med gullseperet. Han skal vi tilbe i all evighet. Røkelsen viser at Kristus er vår øversteprest og stedfortreder. Han ofret seg selv for oss, ber for oss og taler vår sak. Myrra et bilde på Kristi død og oppstandelse. Det å ofre myrra var en bekjennelse at Kristus måtte lide og dø for oss. De tre vise menn kom fra fremmede land. Det understreker at evangeliet er for alle mennesker. Johannes peker på Jesus og sier at det er det offerlam Gud har gitt for å sone alle menneskers synder i hele verden. Det er for alle, for deg og meg. Slik er det å finne Kristus. Du må lete i skriften. Du må holde fram Guds løfter. Det handler ikke hva vanlige folk sier og tenker. *«Men den rettferdigheten som kommer av tro, sier: Tenk ikke med deg selv: Hvem skal fare opp til himmelen? - det vil si for å hente Kristus ned - eller: Hvem skal stige ned i avgrunnen? - det vil si for å hente Kristus opp fra de døde. Men hva sier den? Ordet er deg nær, i din munn og i ditt hjerte. Dette er troens ord, det som vi forkynner.» Rom 10,6-8* Det kan være så lite og foraktelig i verdens øyne, det kan bare være 2-3 som samles til gudstjeneste. Det viktigste er at Kristus er der. Det har han lovet i sitt løfte at der ordet forkynnes rent og sakramentene forvaltes etter Guds ord, der er han midt i mellom oss. Det er godt nok for hyrden på marken, for de vise menn fra fremmed land og for deg og meg. I møte med ham kommer troens frukter og gaver.

Da Jesus var 12 år gammel var hele familien i Jerusalem. På veien hjem var Jesus ikke å finne og Maria og Josef leter etter han i 3 dager. De brukte sin egen fornuft og lette over alt der han ikke var å finne. Til slutt fant de han der han alltid er, i tempelet, i Guds hus og i ord og sakrament. *«Hvorfor lette dere etter meg? Visste dere ikke at jeg må være i min Fars hus?» Luk 2,49* Dagens evangelietekst viser oss hvordan Guds Sønn som et lite barn, åpenbarer seg for oss og understreker julens budskap: *«Ordet ble menneske og tok bolig i blant oss.»* Det han sier til oss i møte med han er Guds evige ord *«de hellige skriftene, de som kan gi deg visdom som leder til frelse ved troen på Jesus Kristus.» 2.Tim 3,15.* Når vi så finner Kristus som vår frelser så må vi lære ham å kjenne. Det tok lang tid for Maria og Josef og virkelig fatte hvem Jesubarnet var. Nyttårsdag hørte vi om Jesus som måtte omskjæres og fikk navnet Jesus, verdens frelser. Han gikk på denne måten inn under loven for oss. Det var Gud selv kommet i kjøtt som ved å la seg omskjære sa ja til å gå inn under alle lovens krav. Han gjorde det ikke for sin egen skyld, men for deg og meg. Så får vi i dagens tekst en bekreftelse på at Jesus gjennom sitt liv oppfylte alle lovens krav helt fullkomment. Dette gjorde han i ditt og mitt sted. Det var for deg og meg han gjorde det. Vi kan ikke oppfylle loven. Vi er syndere som ikke har muligheter til å oppfylle budene. Jesus gjorde det i vårt sted. Han gjorde det helt fullkomment for oss. Men omskjærelsen vitnet også om at Jesus gikk under lovens forbannelse for oss. Over brudd på Guds vilje utøses Guds vrede. Den som synder skal dø. Så lot Gud sin vrede og fordømmelse over vår synd og skyld ramme seg selv. Han ble en forbannelse for oss. *"Men Kristus kjøpte oss fri fra lovens forbannelse da han kom under forbannelsen for vår skyld.. For det står skrevet forbannet er hver den som henger på et tre." Gal 3,14 "For i tidens fylde sendte Gud sin Sønn, født av en kvinne og født under loven. Han skulle kjøpe dem fri som stod under loven, så vi kunne få barnekår." Gal 4,4f* Det er til stor trøst for dere som er små og for vi som er store å vite at Jesus både som barn og voksen oppfylte alle lovens krav i vårt sted. Da kan ingen anklage oss for ikke å være gode nok. Ingen har rett til å fordømme oss. *"Det er ingen fordømmelse for dem som er i Jesus Kristus." Rom 8,1*

Luthers kommentar til dagens tekster er: *"Derfor har jeg ofte sagt, og sier det også nå, at det ikke skal prekes noe annet i kristenheten enn det rene Guds Ord. Kristus og hans evangelium finnes bare i Skriften- ikke noe annet sted. Og Den Hellige Ånd har som oppgave å herliggjøre*

Kristus, er bundet til Guds ord og operere bare sammen med Guds ord." Så viser han oss til juleevangeliet: "Gjeterene fikk i oppdrag å finne et barn- svøpt liggende i en krybbe. Det er tegnet - ikke Josef og Maria, stallen osv.. Gud viser oss til Kristus i krybben. På samme måte er Kristus innsvøpt i Skriften i alt Guds Ord. Ikke slik at noe i Bibelen er Høy og Strå og noe er Kristus som vi mennesker kan skille. Nei- hele Guds Ord er ett med Kristus." Derfor er det så viktig at Ordet holdes rent og klart og at all falsk lære drives bort. Det å få tak i Jesus er ikke bare noe vi gjør engang i livet. Det må vi gjøre igjen og igjen, ofte daglig. Tvilen kommer over oss, mismotet senker seg, anklagene strømmer på. Vi har en fiende rundt oss og i oss som bare vil oss vondt og ha oss vekk fra Jesus. I dagens pretekst er Jesus opptatt med en stor folkemengde. Det var trangt i huset der han var. Så roper noen at det er noen som ser etter han. Det er Maria og søsknene hans. «Da var det en som sa til ham: «Din mor og dine søsken står utenfor og vil gjerne snakke med deg.» Underlig. Her kommer de helt fra Nasaret til Kapernaum for å snakke med han. En kan bare spekulere hva de ville tale med han om. De hadde sikkert hørt en del foruroligende rykter om opphissede mennesker som ville gripe Jesus. I Lukas evangeliet hører vi at det er en kvinne som reiser seg og taler til Jesus i det hun ser hans mor nærmer seg: «Salig er det morsliv som bar deg, og brystene som du diet.» Luk 11,27. Men det er som Jesus ikke enser henne og sier «Si heller: `Salige er de som hører Guds ord og tar vare på det. `» Luk 11,28. Det viktigste av alt er å høre Guds ord og ta vare på det. Det gir deg saligheten. Når hans mor og søsken står der svarer Jesus: «Hvem er min mor, og hvem er mine søsken?» Og han rakte ut hånden mot disiplene sine og sa: «Se, her er min mor og mine søsken! For den som gjør min himmelske Fars vilje, er min bror og søster og mor.» Jesus virker nesten avvisende. I beretningen om bryllupet i Kana er Jesus også avvisende overfor mor Maria når hun nevnte at det var lite vin: "Kvinne, hva vil du meg?" sa Jesus. "Min time er ennå ikke kommet.» Joh 2,4 «Hvorfor lette dere etter meg? Visste dere ikke at jeg må være i min Fars hus?» Maria søkte Jesus. Nå må hun høre etter hva han har å si. De som hører Guds ord og tar vare på det er salige. Her snakker vi ikke lenger om kjødelige, jordiske familieband. Nå taler vi om troen og troens familie. «For den som gjør min himmelske Fars vilje, er min bror og søster og mor» Jesus kjenner oss igjen etter om vi tror eller ikke. På den siste dagen skal de som tror være kjent av Jesus, de som ikke tror har han aldri kjent. Som kristen får jeg kalle Gud min far, Jesus min bror og dere mine elskede brødre og søstre i Kristus. Det vi som skal være sammen her nede rundt Herrens bord og i himmelen for hans trone.

Amen.